

LIBERTAT

Periòdic comarcal d'esquerra republicana ~ Any III núm. 27 ~ Hospitalet, 6 de Juny de 1931

Ordre i legalitat

Ordre, amics lectors. Si, ordre, és el que més que tot i ara per ara necessita la República. Que no s'exaltin els impacients. Una obra tan malbaratada durant molts anys és impossible que pugui arrencar-se amb pocs dies.

L'Estat espanyol es troba davant un sens fi de problemes molt greus a resoldre i que el Govern provisional de la República vol i desitja de tot cor que aquests es plantegin i es discuteixin en les Corts sobiranes, representatives de la voluntat nacional, amb plena autoritat per a resoldre totes les qüestions que es presentin.

No és pas desencertat aquest punt de vista, i el qual de passada dona una prova ferma de la gran delicadesa i el gran esperit justicier que guia tots els actes dels homes que avui circumstancialment ens governen.

Avui, doncs, cal afirmar categòricament que tot aquell que produeixi aldarulls, siguin de la naturalesa que siguin, és un element perturbador enemic de la República i de la forma legal i respectuosa per la que tindrà de regir-se, com a garantia absoluta davant el dret de tots els ciutadans.

Quan els camins legals siguin amplement oberts, no hi ha rebel·lió possible, no hi han actituds revolucionàries que tinguin la més petita justificació.

El poble podrà fer les lleis, i després sancionar-les, i si convé modificar-les. No hi haurà cap imposició des de dalt, i, ans al contrari, el poble podrà manifestar lliurement la seva voluntat amb la seguretat absoluta de que serà respectada i portada a la pràctica amb fidelitat completa.

Ni claudicacions d'uns, ni arbitrarietats d'altres; es farà justícia amb la confiança absoluta que el que faci un mal fet que el pagui, i el que abusant d'aquella autoritat facciosa, en temps de la maleïda dictadura, va cometre atropells, que es cridi i es jutgi i se li apliqui d'una manera rigorosa la sanció corresponent pel seu delictes.

Cal encaminar tots els nostres passos a dintre un camí legal.

Cal mantenir amb fermesa els principis laics i democràtics. I cal també que aquestes aspiracions, molt humanes i molt dignes, reivindicadores del prestigi i de la consciència nacional, arribin a terme tan prompte com es pugui, sense ajornaments enutjosos ni desesperants lentituds anunciadores d'una flaqueza de caràcter molt perjudicial a la vida i a l'esperit rectilini de la República Federal.

No hem d'oblidar ni per un moment que tot el món ens mira, i que tindran de nosaltres un concepte enlairat o esquitit, sengons com tots nosaltres sapiguem fer-lo i refermar-lo, i aquest concepte no pot ésser altre que el de llibertat, d'ordre, de legalitat i de justícia amb el més ample sentit de la paraula, per a fer comprendre a Europa i a totes les nacions del món que Catalunya i Espanya, federades sota forma de govern republicana, tenen plena consciència del seu sentit nacional i liberal, i que estan capacitades formalment per a figurar honrosament al costat de les nacions que per la seva història, la seva ciència i la seva cultura ocupen un lloc d'honor.

S. GIL I GIL.

La mitra i l'espasa del dictador

L'imperi de la llibertat regna triomfant entre nosaltres. Parlo paradoxalment, car la llibertat no pot imperar ni regnar. La llibertat només: dirigir, encaminar.

Hom representa la llibertat amb una estrella. I l'estrella és una guia en el camí difícil de l'ideal. Recordeu aquella estrella llegendaria que dirigia uns personatges somniadors, als peus d'un infant que es deia Salvador. Aquella estrella representava el Crist. I Crist—deixem tot el que hom digué d'ell—féu una revolució, que, si més no, destruí en lluita desigual els cacics que amb caràcter sacerdotal i usurpant aquella credulitat que caracteritza les multituds, tirantitzaven al poble. I recordeu que el Crist combatia contra un poder establert, que es deia representant del poble i creia

amb els seus poders divinals. I aquest poder portava el coltell del sacrifici al temple i l'espasa de la justícia a la porta de la ciutat.

La història ens conta les arbitrarietats, les injustícies i les tiranies comeses, adés defensant una religió caducada, adés defensant una falsa justícia que era el despotisme més terrorífic.

No voldré fer comparacions que no deixen d'ésser odioses. Recordaré, però, les paraules de J. Bofill i Mates, quan deia que «havem vist generals i admiralls fer de bisbes». Diré jo, encara, que hem vist bisbes fer de generals i de dictadors. En una paraula: la mitra i l'espasa del dictador que feien causa comú. Hem vist com per complaire a l'dictador ens trossejaven la volguda llengua que la mare ens parlava quan ens donà la vida i l'aliment de la seva llet. Hem vist com una autoritat eclesiàstica, el canonge Montagut, deia: «La revolució que ha hecho Primo de Rivera no deixarà mella porque no está sellada con la púrpura de la sangre...»

I recordem que mort el Crist, Roma prenia l'espasa de la falsa justícia i després el coltell dels sacrificis que relluïa en les mans—cal dir—santes d'un sacerdoti que s'havia jugat l'honra i la dignitat.

Aci, hem pres ja l'espasa del dictador. Les Corts tenen la paraula sobre la mitra que alguns bisbes la tenen segellada amb un feix i una corona. El cardenal primat, aconsella que es votin els candidats monrquics i catòlics; nosaltres, republicans, rebem impassibles aquest consell interessat.

Quan sigui l'hora sabrem respondre com cal.

MANEL CRUELLS

A parells!!...

I no pas una, amics, que han estat dues les bombes que disparades d'un sol cop han caigut damunt de Collblanc i Tor-rassa i d'un calibre i potència tan formidables que han fet trontollar més d'una camarilla casolana i han estat tirades amb una punteria i sentit polític admirable per uns simpàtics ciutadans de l'Esquerra Catalana; amb fals artillers, doncs, i dues bateries així muntades, es poden lliurar profitoses batalles. Més, cal que no dormiu, que no han de mancar-vos enemics i aquí va la mostra: no fa molt, que parlant de vosaltres, afirmaven tots bufats uns senyors republicans de l'última fornada—que no farieu res, puix que no éreu més que quatre gats catalaneros empeltats de separatistes (històric), més jo escoltant-los pensava: Si per cas són gats, ben segur que no ho seran pas dels freres, que deuen ésser gats silvestres i amb les urpes ben esmolades, disposats a acabar amb les rates patriotes que encara duen el morro untat del formatge Primo-Berenguerista, que amb tant de carinyo rosegaven. Referent al número, res no hi fa que en siguin quatre, si són de bona raça, que els homes no es compten pel número quan de defensar la República es tracta. ¿Són separatistes? Encantats...! Es el que mancava, un estol de minyons trempats

Unes senyorettes coaccionen els veïns d'Hospitalet perquè signin contra l'expulsió dels jesuïtes.

¿Que en deuen tenir poca de feina!

que vinguessin a separar-ne d'entremig de la gent sana, tota la faramalla d'equilibristes, panxistes i llargandaixos ganxistes que feia massa anys que per herència al negoci polític, manejava amb una honradesa tan democràtica, que mentre els hospitalencs pagans espardeyies no portaven, ells marcaven de bon geu i de fer banquetes no paraven. Figureu-vos, doncs, les ganyotes que faran ara en pensar que a quaresma perpètua pòdeu condemnar-los. Al tanto... amb aqueixa plaga, puix que si és cert que no coneixen la vergonya, tampoc els fa falta barra per a provar de filtrar-se entre vosaltres, i creieu que quedarieu ben guarnits si tal ronya se us introduït a casa. I per si ho provessin, un consell em permeto donar-vos: munteu una bona guàrdia, i a la que llusqueu els saltimbanquis que fent cabrioles als vostres centres s'atancen, els fosqueu una galleda de zotal entre cap i coll i que se'n vagin tot cantant la Marsellesa a prendre el sol al terrat de can Miracle, així vosaltres no us infectareu i la gent decent us en donarà les gràcies.

A la lluita, doncs, esquerrans i siguin benvinguts els dos Centres nous a les nostres barrriades; Centres on les persones honrades puguin dir que hi veneren a Catalunya com escut, la República com a mare, i on la bandera de la virtut serà pels bons patricis sagrada mortalla si algun dia el venerable Macià la vida ens demanava en defensa de la pàtria ultratjada.

ESPÍA DIMONIS

Les armes del sometent

Hom recorda, emocionat, però amb gran joia, els fets del gloriós jorn del 14 d'abril, i en recordar-ho, recorda, a l'ensems, l'ordre donada pel Comitè revolucionari d'aquesta ciutat de desarmar el Sometent.

Hom creu de que el Comitè revolucionari, potser, no ho pensà prou bé en donar aital ordre si tenim en compte de que molts dels individus d'aquest cos són gent de pau—d'aquesta pau-lemma dels bons sometentistes—, i gent que, per viure en ple camp, es veu precisada a tenir armes per a llur defensa. Però tampoc cal recriminar l'ordre donada per la raó de que, en aquells moments d'emo-ció i d'alegria, hom no tenia el cap prou serè per a pensar en tot el que convenia fer i també perquè, en mig d'aquests que l'armament els hi és una necessitat per a llur defensa n'hi havia molts que sols eren del sometent per tal de posseir una escopeta, una pistola o un revòlver i per a poguer presumir els dies de passar revista.

Ara bé, senyors. La cosa està feta, ben feta o mal feta, i Déu nos en guard d'un ja està fet.

El capità general de Catalunya, en López Ochoa, en donar l'ordre de que no fos desarmat el sometent de fora de Barcelona, ha creat un greu conflicte per a segons qui. Les armes foren entregades al Comitè revolucionari; aquest les portà a Barcelona, al Parc d'Artilleria; però, ¿qui és ara l'encarregat de retornar-les a llurs posseïdors?

Hom creu de que el cap del Sometent d'Hospitalet és qui ha de preocupar-se d'aquest afer si no vol veure's embolicat amb un gran conflicte. Els individus que varen entregar les armes, ja fa molt de temps que les reclamen inútilment i ell no fa res perquè els hi siguin retornades, i això no pot continuar d'aquesta manera ni un moment més. Cal, senyor Parera, de que vostè es preocupi de l'armament entregat i dipositat a Barcelona, fent que es retorni, i a cada u, el que sigui seu; cal donar la sensació de força de voluntat per a que no puguin dir de que vostè, senyor Parera, és el culpable de que les armes no hagin estat retornades. Cas de no fer-ho així, podria molt bé succeir de que algun dels perjudicats entaulés una demanda judicial ja que vostè, i ningú més que vostè, és el principal interessat.

Aclarim-ho això. Si quan el Comitè revolucionari anà a llur casa per a procedir al seu desarmament, vostè com a cap del sometent s'hi hagués oposat, demanant una ordre del Capità general i s'hagués donat com a detingut abans d'entregar l'armament seu i de consentir de que els seus subordinats l'entreguessin, potser no hi hauria ara aquest conflicte en porta i no s'hauria de veure en una situació tan delicada.

IRONIC

En el número pròxim l'interessant reportatge "Com adquirien auto els pupins" Dedicat al pupí Lomba

Demanem l'extradició del sanguinari Martínez Anido